

Posudek vedoucího na bakalářskou práci

Název práce:

Demokratizace Rumunska po roce 1989: Příčiny, průběh a dopady rumunské revoluce.

Počet stran: 64

Autor práce: Martin Ocknecht

Autor posudku: Radek Buben

Kolega Ocknecht se v bakalářské práci rozhodl zužitkovat svůj evidentně velký zájem o Rumunsko a jeho soudobé dějiny, když si za téma své práce vybral pád režimu N. Ceaușesca a následnou demokratizaci země, jednu z těch složitějších mezi postkomunistickými státy. M. Ocknecht vychází především ze základní (avšak, bohužel, pouze základní) tranzitologické literatury a z literatury věnované soudobým dějinám Rumunska. Její počet je sice nevelký, ale reprezentativní.

Ocknecht rozdělil svůj text do tří částí. V první rozebírá podobu odstraňovaného režimu a jeho sultanistický charakter, ve druhé se věnuje samotné „rumunské revoluci“ a ve třetí pak následnému budování demokracie, jež zakončuje polovinou 90. let, aniž by však čtenáři blíže vysvětlil, proč končí právě zde, resp. jak se jím užitý teoretický materiál (tranzitologie/konsolidologie) a jeho závěry vážou právě k bodu, ve kterém je rumunský vývoj opuštěn.

Autor dodržel formální požadavek vymezení badatelských otázek a hypotéz, byť jejich jasnějšímu stanovení by zdánlivě mohlo bránit konstatování autora o obrovském množství otázek, které se právě k rumunským událostem vážou (s. 6). O stránku dále nám však již autor ukáže, že jasné hypotézy stanovit umí, byť od začátku je zřejmé, že otázky, které si klade, budou zodpovězeny právě v souladu s nimi a že se tudíž hypotézy potvrdí.

Dvě otázky se týkají jednak toho, zda byl násilný charakter přechodu nevyhnutelný a zda tento způsob ovlivnil následné budování demokracie. Autorovy hypotézy jsou snadno

odvoditelné z celé tranzitologické a „konsolidologické“ literatury. Přejít násilný musel být – i s ohledem na povahu bývalého režimu a zapojení armády do jeho demontáže - a současně tento způsob tranzice ovlivnil následný vývoj.

Práce má výrazně deskriptivní charakter a Ocknecht to nikde nezastírá, když již v úvodu píše, že „cílem bakalářské práce je popsat mechanismus přechodu k demokracii v Rumunsku...“ (s. 6). A jsou to právě kvality deskriptivních částí, pečlivost a detailnost, s nimiž jsou psány, které zvyšují kvalitu práce. Ocknecht sice občas neopomene zmínit detaily, nemající pro podstatu a strukturu jeho výkladu žádný smysl (třeba ten o leteckých zvodech na straně 10), ale v záplavě faktů se stále vynořuje teoretický základ, byť dodaný až po faktografické části.

Martin Ocknecht akceptuje Linzovo vymezení Rumunska jako sultanistického režimu, což považuji za správné. Avšak poněkud postrádám jiné možné interpretační modely režimu, třeba u nás často omílanou teorii totalitarismu. Autor ukazuje také silný vliv Securitate ve struktuře bezpečnostních složek a její preferování před regulérní armádou, jev opět vysvětlitelný sultanistickým rázem režimu.

Důkladná, autorem komentovaná analýza událostí roku 1989 pak opět předchází teoretické kapitole o přechodech k demokracii. Pravda, některé komentáře mají drobně žurnalistický nádech, ten ale ukazuje míru autorova vzhledu do událostí a vnoření se do problému. Následný teoretický rámec je postaven pouze na Huntingtonovi, Stepanovi, Schmitterovi a Karlové a Przeworském. Chybí mi v něm především komparativní exkurz do jiných sultanistických režimů a hlavně jejich konců a následného vývoje.

Nejproblematictější pasáží textu je část o vývoji po roce 1989. Martin Ocknecht nijak nevynechává pojmy jako tranzice a konsolidace a na rozdíl od předchozích pasáží je tento oddíl nejméně teoreticky zarámován. Literatury na toto téma je přitom zdaleka největší množství. Zcela absentuje akademicky podložený rozbor rumunských cleavages a popisnost kapitoly, plus její nevysvětlené ukončení, snižuje úroveň práce.

Dobře nepůsobí ani poněkud osobitá kombinace citování skrze číselné odkazy v textu a umístění citovaných zdrojů na konci textu. Poznámky pod čarou by studii slušely lépe, a to nejenom z formálního hlediska.

Kolega Ocknecht odevzdal text, který je standardní analýzou rumunského dění v/po roce 1989. Autor zná dostupnou relevantní literaturu a je schopen ji propojit – v některých částech – s jádrem teoretických studií.

Práci doporučuji k obhajobě se známkou **výborně – velmi dobře**.

Radek Buben